

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Canonicis Maguntinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

nem præstare noluerit, vel defecerit forsitan in præstando, aut crimen ipsum rite probatum fuerit contra eum, per vos canonicam excipiat ultionem. Illud autem vos attendere volumus ac mandamus, ut tales personæ ad purgationem hujusmodi admittantur quæ vicinæ sint & honestæ. Quòd si non omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani IX. Kal. Aprilis.

Scriptum est eisdem in eundem modum pro Ph. Archidiacono Pisciacensi. Datum ut supra.

Episcopo Prænestino apost. Sedis Legato, sancti Benedicti Cisterciensis ordinis & Belliloci Abbatibus Viridunensis diocesis.

*Epist. 11.
De accusatione
contra Episcopum
Tullensem.
Vide Chronicon
Senoniense lib.
3. c. 1.*

Veniens ad apostolicam Sedem dilectus filius P. major Archidiaconus Tullensis coram nobis & fratribus nostris venerabilem fratrem nostrum M. Tullensem Episcopum super pluribus criminibus publicè ac solemniter accusabat, asserens ipsum esse simoniacum, dilapidatorem, perjurum, quæ omnia se probaturum instantissimè proponebat, & super eis vinculum inscriptionis arripiens, se ad pœnam canonicam, si in probando deficeret, obligabat. Verùm quoniam accusare absentem tam leges seculares quàm canonica prohibent instituta, libellum accusationis nobis porrectum in ejusdem Episcopi absentia nequaquam duximus admittendum. Sanè ne maleficia remaneant impunita, & crimina subsectorum clausis videamur oculis pertransire, quia ex officij nostri debito corrigere volumus & debemus, ipsum Archidiaconum ad vos, de quorum discretionem honestatèque confidimus, duximus remittendum, per apostolica vobis scripta mandantes quatenus vocatis partibus, super prædictis criminibus appellatione postposita causam secundum formam canonum audiat, in ipso negotio usque ad definitivam sententiam, quam nobis reservari volumus, legitimè procedentes. Processum autem vestrum cum allegationibus & attestationibus sub sigillis vestris inclusum nobis fideliter remittere debeatis, partibus competentem terminum assignantes quo recepturæ sententiam nostro se conspectui repræsentent, nullis literis ob harum tenorem tacitum &c. Quòd si non omnes his &c. tu, frater Episcopo, cum eorum altero &c. Datum Laterani V. Kalend. Aprilis.

Canonicis Maguntinis.

Onæ memoria C. Archiepiscopo Maguntino Episcopo Sabinensi viam universæ carnis ingresso, cum vota vestra se in varia divisissent, quibusdam petentibus Warmatiensem Episcopum, quibusdam verò venerabilem fratrem nostrum nunc Archiepiscopum vestrum, tunc Præpositum S. Petri Maguntinensis, sibi eligentibus in pastorem, dilectus filius Magister P. Scholasticus cum quibusdam aliis, pro illis qui Warmatiensem Episcopum postularunt procurator ad apostolicam sedem accessit, pro aliis verò dilecti filij E. & R. Clerici Maguntini venerunt, quorum alter institutus fuerat procurator. Partibus igitur in nostra præsentia constitutis, & eis in consistorio nostro diligenter & sufficienter auditis, de fratrum nostrorum consilio venerabili fratri nostro Prænestino Episcopo apostolicæ sedis Legato dedimus in mandatis ut si eundem Episcopum quoad spiritualia vel temporalia recepisse constaret Ecclesiam Maguntinam, vel ministrasse in spiritualibus aut in temporalibus in eadem, prout objectum fuerat ex adverso, postulationem factam de ipso sublato cujuslibet appellationis obstaculo irritam nuntiaret, de gratia nostra concedens eidem ut Warmatiensem sibi Ecclesiam retineret. Nam de jure communi, quia præter auctoritatem nostram transire præsumpsit, utraque fuerat spoliandus, ut & ea careret quam concupivit avare, ac ea quam superbe despexit. Quòd si parere contemneret, utraque ipsum Ecclesia denuntiaret auctoritate nostra privatum. Deinde inquireret de electione ipsius Archiepiscopi diligentius veritatem, & si ei de vi, quam ipse & sui metuebant, constaret, eo non obstante quòd post appellationem ad nos interpositam in ipsius fuerat electione processum, cum alij, qui appellationi ad nos interpositæ non duxerant deferendum, uti contra ipsum hac exceptione non possent, quoniam frustra legis auxilium invocat qui committit in legem, (unde nec ab eis posse obici videbatur quòd idem esset à paucioribus secundum eorum assertionem electus, cum ipsi appellationem ad nos legitimè interpositam contemnerent, & præter licentiam nostram recipientes Episcopum memoratum, reddiderint se indignos) electionem Archiepiscopi, dummodo nihil obstaret de canonicis institutis, sublato appellationis obstaculo

*Epist. 14.
Electio Archiepiscopi
Maguntini
confirmatur.
Cap. Bonz. de
elect.*

obstaculo confirmaret. Quod si nec recepisse præfatam Ecclesiam quoad spiritualia vel temporalia, nec in spiritualibus vel temporalibus ministrasse constaret Episcopum memoratum, idem Legatus audiret quæ super postulatione ipsius & electione Archiepiscopi proponerentur hinc inde, testes utrinque reciperet, & eorum depositionibus publicatis, usque ad calculum sententiæ diffinitivæ procedens, gesta omnia sub sigillo suo ad nostram præsentiam destinaret, statuens partibus terminum competentem quo apostolico se conspectui præsentarent sententiam recepturi. Licet autem essent notoria quæ fuerant contra dictum Warmatiensem Episcopum & ejus fautores objecta, prædictus tamen Legatus ad majorem cautelam multos & magnos testes recepit ex ipsius Archiepiscopi parte productos, qui super prædictis deposuere jurati. Unde ipse juxta tenorem mandati nostri procedens, postulationem factam de Warmatiensi cassavit, & electionem Archiepiscopi memorati curavit auctoritate apostolica confirmare, ipsumque ordinavit in Presbyterum, & tandem in Episcopum consecravit. Ipse autem humiliter ad præsentiam nostram accedens, suppliciter postulavit ut palleum sibi, videlicet in signe pontificalis officij, de consueta sedis apostolicæ benivolentia conferremus. Verum quidam simplex nuntius ab adversariis ejus ad sedem apostolicam destinatus, ex eorum parte apertas nobis cum pendente sigillo literas præsentavit, per quas iidem significabant Canonici quod prædictus Legatus corruptus pecunia iniquam sententiam protulisset. Addebant etiam quod Maguntini cives pariter juraverunt quod eum nunquam haberent Episcopum, & quod universi Clerici, paucis exceptis, suo favebant electo. Cum autem super his cœpissimus deliberare cum fratribus nostris, electioni ejusdem Archiepiscopi duo videbantur obstare, videlicet quod à paucissimis, & post interpositam à se ipso appellationem dicebatur electus. Nam cum postulatio Warmatiensis Episcopi fuerit præcedentis appellationis ratione cassata, Archiepiscopi electio debebat etiam ex eadem causa cassari. Sed è contrà, sicut superius est expressum, qui in appellationem deliquerant, appellationem contra eundem Archiepiscopum non poterant allegare. Poterat quoque dici quod etsi post appellationem, non tamen contra formam appellationis fuisset ele-

ctus Archiepiscopus sæpèdictus, cum appellaverit in hac forma, ne Canonici Maguntinæ residentes sine ipso ac sociis suis haberent in electione processum. Nec nocet quod posset ex altera parte replicari, quia nec ipse & socij sui debuerant procedere sine ipsis, quia ipsi appellationem ad nos interpositam contemnendo, reddiderant se indignos, & abusi fuerant jure suo. Unde cum in Lateranensi Concilio de his qui quasdam personas inhibitas eligant sit statutum ut eligendi tunc potestate privatos & ab ecclesiasticis beneficiis triennio noverint se suspensos, illis pro longè majori delicto tanquam indignis ab electionis potestate cadentibus, penes eundem ac socios suos tantum jus remanserit eligendi. Quare si multò pauciores in ipsum quam convenerint convenissent, intelligendum est tamen quod omnes qui tunc eligere poterant, elegerunt eundem. Contra Legati verò processum hoc facere videbatur quod dicebatur in loco suspecto, & non citatis Warmatiensi Episcopo & ejus fautoribus, processisse. Porro juxta canonicas sanctiones excessus notorius examinatione non indiget, & pro his quæ à judice sunt acta præsumitur quod omnia rite fuerint celebrata, quamvis & quod citati non fuerint non posset de facili comprobari, quia negantis factum secundum rerum naturam nulla esse probatio perhibetur, cum etsi quilibet de se posset asserere quod ad eum citatio minimè pervenisset, singuli tamen vestrum essent in suo testimonio singulares. Ad ipsum quoque Legatum securè, si voluissent, potuissent procuratorem idoneum destinare, sicut & nuntium destinarunt, quemadmodum ex ipsorum ad nos directis literis comprobatur, qui securè ad eundem Legatum accessit, & ad propria retinevit, cum & ipse Legatus paratus fuerit securitatem omnimodam providere. Nec obest quod idem nuntius dicitur appellasse, cum appellationi renuntiaverit, & in commissione nostra, quam pars reportavit utraque, obstaculum fuisset appellationis amotum. Sed nec apparebat etiam qui contra factum Legati quicquam posset obicere ac probare, cum non procurator sufficiens, sed simplex ad nos contra prædictum Archiepiscopum fuisset nuntius destinatus. Præterea si appareret, etiam non esset aliquatenus audiendus, cum adversarij ejus per præsumptionem, contemptum, & blasphemiam audientia

nostra reddiderint se indignos. Præsumptio enim fuit quòd virum pastorali prædium dignitate, alteri Ecclesiæ spirituali conjugio copulatum, præter auctoritatem nostram contra formam canonicam non solùm eligere sed recipere præsumperunt. Contemptus accessit ex eo quòd postquam procurator eorum nostras literas reportavit, in quibus mandabatur expressè quòd si Warmatiensis Episcopus Ecclesiam quoad spiritualia vel temporalia recepisset, vel in spiritualibus aut temporalibus ministrasset in ea, ipsius postulatione cassaretur, & eidem non veniret in dubium, sed potiùs manifestè constaret quòd Warmatiensis temporalia saltem receperat, & ministrarat in eis, ipsi postmodum tanquam electo suo, sicut literis ipsorum apparet, in quibus eum suum electum nominant, & ei se asserunt unanimi consensu favere, temerè paruerunt & consenserunt in ipsum, spirituale cum eo adulterium perpetrantes, cum & per nuntium ad nos ultimò destinatum electionem ipsius in publico consistorio postulaverint confirmari. Blasphemia verò in eo fuerat subsecuta, quòd ponentes in cælum os suum, Legatum nostrum, quiungebatur in illis partibus vice nostra, & qui priùs etiam quàm assumeretur ad officium pastorale, meritæ religionis extiterat, utpote qui in Cisterciensi ordine fuerat primò Abbas, quantum in eis extitit infamantes, eum corruptum fuisse pecunia sunt mentiti. Nos igitur etsi propter auctoritatem iudicariam præsumamus pro his quæ acta sunt à Legato, illi tamen plus innitimur rationi quòd adversarij Archiepiscopi ex tribus causis prædictis se usque adeo reddiderunt indignos quòd contra eum non debebant audiri. Vnde quod de ipso factum fuerat, non poterat impediri per vos. Quin etiam si electores ejusdem pariter deliquissent ut se reddidissent indignos, ad nos devoluta fuisset hac vice ordinatio Ecclesiæ Maguntinensis. Quare dictum Archiepiscopum sine juris injuria potuissimus eidem Ecclesiæ præficere in pastorem, præsertim cum per Legatum apostolicæ sedis fuisset in Maguntinum Episcopum consecratus. Super his ergo cum fratribus nostris habito diligenti tractatu, de ipsorum consilio cassationem postulationis factæ de Warmatiensi Episcopo ratam habemus, & electionem Archiepiscopi memorati auctoritate apostolica duximus confirmandam; & ne quid ad excutionem

archiepiscopalis officij sibi desit, palleum, videlicet insigne plenitudinis pontificalis officij, ipsi duximus concedendum. Licet autem ex eo quòd Ecclesia Maguntina filia est sedis apostolicæ specialis, & in ejus semper devotione permanfit, de ipsius non turbari turbatione minimè valeamus, quia tamen exigente justitia, in qua sumus singulis debitores, super hoc aliud non potuimus diffinire, universitatem vestram monemus, exhortamur, atque per apostolica vobis scripta mandamus, & in virtute obedientiæ districtè præcipimus quòd eidem Archiepiscopo debitam exhibeat reverentiam & honorem, & ei tanquam patri & pastori vestro devotè ac reverenter intendere procuretis. Alioquin noveritis nos sæpedito Legato & venerabili fratri nostro Hildesemensi Episcopo & dilecto filio Præposito Bonnenfi per apostolica scripta mandasse ut vos ad id monitione præmissa per excommunicationis sententiam & si necesse fuerit, per subtractionem beneficiorum vestrorum appellatione remota compellant. Quòd si nec sic, quod non credimus, mandatis nostris volueritis obedire, depositionis sententiam poteritis non immeritò formidare. Sanè si vel Legatus noster errasset in hoc, vel nos etiam errassemus, debueratis tamen honori matris vestræ humiliter & devotè deferre, nec sic quod foret ejus opprobrium revelare, cum ex divinæ paginæ didiceritis lectione quòd Cham maledictionem incurrit, quia patris pudenda non texit. Multò magis ergo in eo nobis parere debetis in quo secundum conscientiam nostram, teste Deo, justè nos credimus judicasse. Voluimus etiam & discretioni vestræ præcipiendo mandamus quatenus Warmatiensem Episcopum moneatis ut Ecclesia Maguntina dimissa, Warmatiensi Ecclesiæ sit contentus, cui est adhuc spiritualis conjugij vinculo alligatus. Alioquin denuntietis eum illa etiam auctoritate nostra privatum, & si necesse fuerit, excommunicationis eum sententia feriatis, & excommunicatum singulis diebus dominicis & festivis, pulsatis campanis, & candelis accensis, publicè nuntietis, & mandetis ab omnibus arctiùs evitari. Quòd si nec sic recesserit ab Ecclesia Maguntina, à nobis se noverit deponendum. Præterea nobilem virum Philippum Ducem Sæviæ moneatis ut se prædicto Episcopo non opponat quòd minùs Maguntinam Ecclesiam tam in spiritualibus quàm temporalibus salubriter

valeat gubernare. Alioquin cum nullus Imperator, nullus Princeps, Episcoporum translationi se unquam præsumpserit immiscere, nos ecclesiasticam libertatem in hoc & sedis apostolicæ dignitatem, quæ à prædecessoribus nostris ad nos hæcenus emanavit, & à nobis ad successores nostros in finem seculi favente Domino protendetur, nullatenus pateremur infringi, quin pro ea potius, si necesse foret, animam poneremus. Datum Laterani X. Kal. Aprilis.

Scriptum est super hoc dicto Legato, Hildefesemensi Episcopo, & Præpositio Bonnesi.

Siffrido Archiepiscopo Magantino &c. in eundem ferè modum usque cassationem postulacionis factæ de Warmaciensi Episcopo ratam habemus, & electionem tuam auctoritate apostolica confirmamus, & præsentis scripti pagina communimus. Et ne quid ad executionem archiepiscopalis officij tibi desit, palleum, videlicet insigne plenitudinis pontificalis officij, fraternitati tuæ duximus concedendum. Nulli ergo &c. confirmationis &c. Datum Laterani XII. Kal. Aprilis.

Cabilonensi Episcopo & Abbati Cisterciensi.

Epist. 15. De absolutioe Abbatis S. Secuani.

Significantibus filiis dilectis G. Priore & conventu sancti Secani ad nostram noveritis audientiam pervenisse quod Abbas eorum, de quo spem certam conceperant quod ruinas monasterij refarciret, signum crucis de manibus dilecti filij nostri P. tituli S. Marcelli Presbyteri Cardinalis, tunc apostolicæ sedis Legati, suscepit & proposuit transfretare. Vnde quia ex ejus absentia paupertatem rerum temporalium, dissolutionem ordinis, & ædificiorum ruinam dicti Prior & monachi metuebant, postularunt à nobis ut vel eum absolveremus à voto peregrinationis emisso, vel faceremus illud in aliud commutari. Quare monasterio ipsi volentes paterna sollicitudine providere, discretionis vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus cum ex defectu senilis ætatis idem Abbas asseratur impotens ad eundem, ipsum auctoritate nostra suffulti à voto hujusmodi absolvatis, sic tamen ut juxta vestræ discretionis arbitrium & sui monasterij facultates subventionem idoneam dirigat in subsidium terræ sanctæ, ac vacet devotius operibus pietatis, & ferventius ad observantiam ordinis & monasterij sui restaurationem intendat. Datum Laterani V. Idus Aprilis.

Tom. I.

Capitulo Ragusino.

Qualiter Archiepiscopus vester temeritate propria recesserit ab Ecclesia Ragusina, nec jam ultra quadriennium expectatus redierit, & per literas nostras etiam revocatus, vestra universitas plenè novit, cum sæpius apud nos super hoc deposueritis de ipso querelas, & vobis concedi postulaveritis licentiam eligendi. Nos autem expectantes diutius duximus expectandum si forrè reverteretur ad cor, & ad Ecclesiam suam, quam taliter reliquerat, remearet. Nolentes igitur quod diutius Ecclesia ipsa pastoris maneat solatio destituta, discretionis vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus, nisi forsitan jam redierit, vos post mensem à receptione præsentium personam vobis idoneam in Archiepiscopum eligatis, & electionem vestram nobis curetis quam citius præsentare. Datum Laterani.

Epist. 16. Datur facultas eligendi propter diutinam absentiam Archiepiscopi. Cap. 9. De cler. non resid.

Regi Hungarorum.

Scientes serenitatem regiam in devotione sedis apostolicæ solidatam, de ipsius prosperitate gaudemus, & felices successus ipsius, proprios reputamus. Vnde cum nobis per dilectum filium N. nuntium suum intimasset sollicitudo regalis quod terram Meganipani ad suum dominium revocasset, gavisi sumus in Domino, & ei qui dispersa congregat, & congregata conservat, gratiarum exsolvimus actiones. Credimus autem serenitatem regiam meminisse qualiter etsi olim ad instantiam ejusdem Meganipani disposuerimus Legatum nostrum mittere in Sarniam, tandem voluntate tua plenius intellecta, à proposito desistentes, magnificentia tuæ duximus deferendum. Monemus igitur magnificentiam tuam & exhortamur in Domino quatenus sicut nos tibi & regno tuo in hac parte detulimus, sic celsitudo regalis curet nobis & apostolicæ sedi deferri, institutiones Ecclesiæ Romanæ in terra ipsa servari præcipiens, eam plenius ad obedientiam nostram reducens, ut fiat unum ovile & unus pastor, cum hoc ipsum tibi & regno tuo videatur plurimum expedire. Datum Laterani.

Epist. 17. Hortatur Regem ad devotionem apostolicæ sedis. Vide Rainaldum ad an. 1202. §. 9.

Electo Cameracensi.

EX parte tua fuit nostris auribus intimatum quod sæpe in diocesi Cameracensi contingit ut dum quempiam de ne-

Epist. 18. De supplenda negligentia Prelatorum.

Iiii ij